

WIADOMOŚCI CODZIENNE

Rok 1 | Łódź, Wtorek, dnia 3 Sierpnia 1926 r. | Numer pojedynczy 20 groszy | № 94

Redakcja otwarta codziennie od godziny 9-ej rano do
godziny 8-ej wieczorem bez przerwy.
Redaktor przyjmuje od godziny 6-ej do 7-ej wieczorem.

Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od 11-1 przed południem.
Administracja czynna codziennie od godziny 9-ej rano do
godziny 7-ej wieczorem bez przerwy.

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Zawadzka 7. Tel. 13-44.
I Filja Administracji: Łódź, ulica Piotrkowska Nr. 35.
II Filja Administracji: Łódź, Nowomiejska 15. Telefon 34-97.

Prawica, jak ognia, boi się dyskusji o natychmiastowym rozwiązaniu izb.

Ostateczne załatwienie pełnomocnictw dla rządu — Uchwalenie ferji
dla „zmęczonych” suwerenów. — Walka sejmu z senatem.

(Specjalna służba parlamentarna „Wiadomości Codziennych”).

Z konwentu senjorów sejmu.

Wczoraj przed posiedzeniem plenarnym sejmu, które rozpoczęło się o godz. 1-ej po południu, obradował konwent senjorów. Na wstępie p. marszałek Rataj przedstawił następujący projekt czynności sejmowych:

Dnia 20 września r. b. zwołany będzie sejm dla załatwienia prowizorium na IV kwartał r. b. W końcu października sejm zwołany będzie na 6-miesięczną sesję budżetową. Przedstawienie powyższego programu p. marszałka, który niewątpliwie uzgodnił go z rządem, wywołał w sejmie duże wrażenie. Wynika bowiem z tego, że sejm rozwiązany mógłby być najwcześniej w kwietniu 1927 r., a wybory mogłyby się odbyć w lipcu. Ponieważ oczywiście termin letni wyborów jest najzupełniej nieodpowiedni, wybory odbędą się na jesieni przyszłego roku.

We wrześniu r. b. komisja administracyjna ma załatwić ustawy samorządowe w trzecim czytaniu.

W razie, gdyby nie zdołała tego dokonać, komisja będzie obradowała w listopadzie równoległe z komisją budżetową.

Program, przedstawiony przez p. marszałka, spotkał się z aprobatą przedstawicieli klubów.

Ponadto dyskutowano nad pismem p. marszałka senatu Trampczyńskiego w sprawie zgłoszenia nad poprawkami senatu do projektu zmian Konstytucji. Zaakceptowano tezę p. marszałka Trampczyńskiego, że sejm głosować będzie nad ustępami poszczególnych artykułów a nie nad ich całością.

Wrażenia.

Dzisiejsze posiedzenie sejmu, pomimo dość jałowej dyskusji należało do bardzo ciekawych.

Szczególnej interesującymi były momenty w których przejawiała się rywalizacja a raczej walka senatu z sejmem.

Sejm bezlitośnie odrzucił wszystkie poprawki senatu, chcąc jakby tem zaakcentować swą wyższość.

I tak odrzucono poprawkę do art. 44 Konstytucji, odbierając tem samem prawo senatorowi akceptowania dekretów Prezydenta itd.

Odpowiedź na to dał marszałek Trampczyński, zwołaniem senatu na czwartek, pomimo uchwalenia ferji.

Obrady plenum.

Po przeniesieniu punktu porządku dziennego, dotyczącego zmian Konstytucji i pełnomocnictw na dal sze miejsce, sejm przystąpił do załatwienia poprawek senatu do ustawy

o pożyczce państwowej w dolarach. Sprawozdanie przedłożył pos. Byrka (Piast). Sejm proponuje, aby upoważnić ministra skarbu do wręczania Spółce Akcyjnej dla Eksploatacji Państwowego Monopoli Zapałczane go 20 tu lub 40 tu obligacji skarbowych, odpowiadających ustanowionemu w art. 2 ustawy, sposobowi umorzenia. Senat proponował wręczenie tylko 20-tu sztuk. Komisja budżetowa senatu zgodziła się na przyjęcie poprawki. Poprawkę senatu przyjęło Następnie pos. Ilski (Z. L. N.) zreferował poprawkę senatu do ustawy o podatku od lokali. Senat zaproponował, aby podatek od lokali pobierany na rzecz miast, począwszy od 1 stycznia 1927 r. mógł być przeznaczony wyłącznie na cel rozbudowy tych miast. Sejmowa komisja skarbo wa poprawkę tę postanowiła odrzucić, sejm zaś wniosek komisji o odrzucenie poprawki uchwalił.

Po referacie pos. Chełmińskiego (Z. L. N.) załatwiono poprawki senatu do ustawy o nieuczciwej konkurencji. Prawie wszystkie poprawki senatu przyjęto.

Po przerwie przystąpiono do załatwienia poprawek senatu do ustawy o zmianie Konstytucji i do ustawy o pełnomocnictwach. Po przemówieniu sprawozdawcy posła Chacińskiego, przed przystąpieniem do głosowania zabrał głos marszałek Rataj i ustalił w drodze wykładni procedurę co do sposobu załatwiania poprawek przez senat w sprawie zmian Konstytucji. Pan marszałek stanął na stanowisku że w myśl artykułu 125 Konstytucji do wprowadzenia zmian do Konstytucji wymagana jest zgodna uchwała sejmu i senatu, powzięta większością 2/3 głosów, przy obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów i senatorów. Przeciwno tej interpretacji wypowiedział się poseł Bałucki (Wyzwolenie), który stanął na stanowisku, że decydować ostatecznie powinien sejm, nawet w wypadku odrzucenia poprawki sejmu przez senat, sejm może uchwalić większością 2/3 głosów. Marszałek zastrzegł się, że nie jest ostatecznym interpretatorem Konstytucji, poczem odczytał pismo marszałka senatu, stojące go co do tej kwestji na tym samym stanowisku. Przystąpiono do głosowania. W rezultacie głosowania przyjęto bez zmian.

Artykuł 3-ci projektu, zmieniający artykuł 25-ty Konstytucji o procedurze zwoływania, zamykania i odraczania sejmu, i o sposobie uchwalenia budżetu, przyjęto z 4 ma poprawkami senatu. Artykuł 6-ty projektu, uzupełniający artykuł 44 Konstytucji, traktujący o

prawie dekretowania i o prawie wydawania rozporządzeń z mocą ustawy na podstawie pełnomocnictw — uchwalono.

W ostatnim ustępie tego artykułu nakładającym na rząd obowiązek przedkładania dekretów w ciągu 14 dni po zebraniu się sejmu, pod groźbą ich unieważnienia — nie uzyskała kwalifikowanej większości 2/3 poprawka senatu, nakładająca na rząd obowiązek komunikowania tych rozporządzeń, względnie dekretów również i senatorowi.

Artykuł 4-ty projektu, zmieniający artykuł 28 Konstytucji przyjęto z wyjątkiem ustępu 3-go tego artykułu. Ustęp ten traktuje o rozwiązaniu sejmu i senatu. Dwa pierwsze ustępy o prawie Prezydenta i ostatni o terminie 90-ciu dni do zarządzania nowych wyborów — utrzymano.

Następnie przystąpiono do głosowania nad poprawkami senatu do ustaw o pełnomocnictwach. Z pośród czterech przyjęto trzy poprawki senatu.

Pierwsza z tych poprawek rozszerza zakres spraw, których rozporządzenia Prezydenta mogą dotyczyć przez skreślenie liczby wyłączeń spraw objętych artykułem 69 Konstytucji, a dotyczących rozdziału funduszy między państwo a samorządy.

Druga poprawka umożliwia zbywanie, zamianę i obciążanie nieruchomości, majątku państwowego w drodze odrębnych rozporządzeń, o ile wartość poszczególnego obiektu nie przekracza sumy 100 tysięcy złotych. Trzecia poprawka obejmuje z zakresu pełnomocnictw sprawy, objęte ustawami antyalkoholowymi.

Poprawkę senatu wyłączającą z zakresu pełnomocnictw sprawy z dziedziny szkolnictwa powszechnego i średniego odrzucono.

W dalszym ciągu posiedzenia zabrał głos poseł Petrycki (ZLN) przedkładając sprawozdanie komisji konstytucyjnej o wnioskach poselskich, o rozwiązaniu sejmu.

Wniosek komisji jest, aby sejm załatwił wniosek poselski w sprawie rozwiązania sejmu po rozstrzygnięciu kwestji zmiany ordynacji wyborczej

do sejmu i senatu.

Wniosek mniejszości domaga się natychmiastowego rozwiązania sejmu i senatu i rozpisania nowych wyborów na dzień 31 października 1926.

Nad kwestjami temi rozwinęła się ożywiona dyskusja.

Sprawozdawca większości komisji podniósł głównie sprawę zmiany ordynacji wyborczej dowodząc, że po rozwiązaniu obecnego, zdaniem wielu zleżo — sejmu, niema żadnych danych, że następny będzie lepszy.

Odmienne stanowisko zajął sprawozdawca mniejszości komisji poseł Czaplński, który przemawiał imieniem trzech stronnictw: PPS., Str. Chłop. i Wyzwolenia, domagając się natychmiastowego rozwiązania sejmu i naznaczenia wyborów na 31 października 1926 r.

Poseł Chrucki uzasadniał własny wniosek o rozwiązaniu sejmu, który różni się z wnioskiem mniejszości tem, że nie wyznacza terminu nowych wyborów. Różni on się również ze sprawozdawcą mniejszości komisji co do motywu wniosku.

Za wnioskiem mniejszości wypowiedział się również poseł Poniatowski.

W dalszej dyskusji w obronie stanowiska większości wypowiedzieli się wszyscy pozostali mówcy, posłowie Gawlikowski, Barański, Sosiński i Kozłowski, w zasadniczych przesłankach, zgadzając się ze sprawozdawcą większości komisji oraz podnosząc konieczność zmiany ordynacji wyborczej jako warunku uzdrowienia parlamentu.

Wywody sprawozdawcy uzupełniło oświadczenie posła Barańskiego. Podkreślił on, że obecnie po uchwaleniu tak doniosłych dla naszego życia politycznego ustaw, które otwierają dla rządu szerokie pole działania — byłoby niewłaściwem absorbować go nowymi wyborami do ciał ustawodawczych. Po przyjęciu znaczną większość głosów wniosku o przerwaniu dyskusji, przeciwko czemu oponował poseł Suchacki (komunista) w głosowaniu imiennem przyjęto wniosek większości

151 głosami przeciwko 125.

Na tem porządek dzienny wyczerpano.

Następne posiedzenie w połowie września.

Na czwartek zwołane zostaje posiedzenie senatu. Na porządku dziennym znajdują się niektóre sprawy załatwione przez sejm na posiedzeniu w dniu 2 sierpnia b. r.

Burzliwy wiec ukraiński.

LWÓW, 2. 8. — Tel. wł. — W niedzielę odbył się wiec ukraiński na którym przemawiał ukraińiec Maryczak. Wygłosił on przemówienie przeciw rządowi polskiemu, zapowiadając między innymi, że naród ukraiński w walce z rządem polskim zwróci się o pomoc do braci z zakordonu. Policja wiec rozwiązała. Z trudem udało się usunąć z wiecu śpiewających internacjonalistów.

Jednocześnie na ulicy Źródlanej i okolicznych znaleziono porozrucane czerwone odezwy nawołujące do wypuszczenia młodych więźniów politycznych.

Czyżby zesłanie Zinowjewa?

MOSKWA, 2.8 (A. W.) — Ze sfer dobrze poinformowanych komunikują, że w czasie najbliższym Zinowjew rozpocznie dłuższy, prawdopodobnie 3 miesięczny urlop.

Urlop swój spędzi Zinowjew albo na Uralu, albo też na... Syberji.

P. Endrychowa, siostra Żeromskiego żąda obalenia testamentu zmarłego pisarza.

Z Warszawy donoszą:

Społeczeństwo nasze oczekuje bardzo przykra sensacja.

P. Bolesława z Żeromskich Endrychowa, która niedawno czyniła w konsystorzu augsbursko reformowanym płonne zabiegi o przeniesienie zwłok Stefana Żeromskiego do Nałęczowa, wystąpiła obecnie do sądu okręgowego w Warszawie z prośbą o obalenie testamentu znakomitego pisarza.

Rozprawę sądową wyznaczono na dzień 5 listopada r. b. Pozwy z kopjami powództwa otrzymały: druga żona Żeromskiego Anna, oraz jego trzynastoletnia córka Monika.

Po wyluszczeniu argumentów, w których autorka powództwa mało się troszczy o dobre imię brata, p. Endrychowa nazywa zapis testamentowy Żeromskiego „szczodroliwścią na rzecz osób trzecich” i daje mu nazwę „legatów”.

Prośba p. Endrychowej domaga się, aby sąd „zmniejszył legaty”, które Żeromski zostawił dla swej córki, „do poziomu połowy majątku” (puścizny literackiej i willi w Konstancji) i aby drugą połowę mogły otrzymać pierwsza żona oraz p. Endrychowa.

Zapisu biblioteki i korespondencji, uczynionego na rzecz Polskiego Klubu Literackiego, skarga p. Endrychowej nie kwestjonuje, uważając go za „legat o charakterze humanitarnym”.

Największy pożar w dziejach

Płoną lasy amerykańskie

WASZYNGTON, 2. 8. Urzędowy komunikat głosi, że pożar lasów, który wybuchł 31 lipca w Mount Idaho, jest największym, jaki kiedykolwiek się zdarzył w Stanach Zjednoczonych. 200,000 akrów lasów jest już zniszczonych, a pożar trwa w dalszym ciągu.

Z OSTATNICH DEPEZ

— W czasie huraganu na wyspach Bahama 400 ludzi zginęło. Zatonęło 80 statków, 350 marynarzy poniosło śmierć.

— W San Domingo trąba wodna zatopiła trzy statki towarowe. Dotychczas wyłowiono z morza 83 trupy.

— Bank niemiecki wykazuje w dalszym ciągu wyraźną tendencję do narzucenia Francji pomocy Niemiec przy stabilizacji franka.

— Generał Andreus, kierownik amerykańskiego urzędu prohibicyjnego przybył do Paryża celem stworzenia centrali zwalczającej szmugiel napojów alkoholowych do Stanów Zjednoczonych.

— „Daily Mail” donosząc o konferencji panazjatyckiej w Tokio stwierdza, że kongres ten jest pierwszym w historii.

— Znaczna część prowincji Houpek (?) w Chinach stoi pod wodą. 4.000 osób znalazło śmierć.

— Rząd angielski sprzedał Turcji 100 tysięcy karabinów angielskich, model 1914 i bardzo liczny materiał wojenny.

— Na mocy nowego traktatu handlowego Panama będzie uważać wszelką wojnę przeciw Stanom Zjednoczonym za casus belli dla siebie.

PO ZGONIE JANA KASPROWICZA.

OSTATNIE CHWILE WIELKIEGO POETY.

Ś. p. Jan Kaspowicz chorował już od dłuższego czasu. Rok temu wielki twórca, przebywający od kilku lat w Zakopanem, które obok Lwowa uważał za najdroższą dla siebie miejscowość, uległ niebezpiecznemu zatruciu.

Obawiano się już wówczas katastrofy, lecz dzięki niezwykle troskliwym zabiegom lekarzy, udało się usunąć niebezpieczeństwo. Kaspowicz, przewieziony do Lwowa, z wolna powracał do zdrowia.

Niestety, organizm pisarza wciąż niedomagał. Pojawiły się oznaki choroby serca. Kaspowicz miewał często ataki tak gwałtowne, że tracił przytomność i zapadał na częściowy paraliż.

Wiadomości o zasłabnięciach poety wywoływały za każdym razem głębokie zaniepokojenie w świecie literackim, który w roku bieżącym przygotowywał się do złożenia Kaspowiczowi hołdu jubileuszowego. Termin uroczystości odkładano w związku z chorobą, czyniącą, niestety, stałe postępy.

Od trzech tygodni nastąpiło znaczne pogorszenie.

Śmierć Jana Kaspowicza jest najboleśniejszym ciosem, który mógł uderzyć w piśmiennictwo polskie. Zabiera on literaturze polskiej pisarza, któremu równych niewiele znaleźć możnaby na przestrzeni całej twórczości współczesnej.

Twórczość poety, niedostępna popularności w całej swej potędze, ogarnęła rozmiary zaiste gigantyczne, niespotykane u nikogo z współczesnych.

Szczególnie silny atak przyszedł w sobotę. Miał być ostatni w życiu poety. W niedzielę podczas chwilowego polepszenia, podniósł się z łóżka, by spożyć obiad z rodziną, lecz poczuł się nagle niedobrze i około 2-jej w południe wyzionął ducha.

Z pośród niezliczonych zasług oddanych piśmiennictwu, których nie sposób nawet najpobieżniej wyliczyć, na pierwszy plan wybija się działalność przekładowa poety.

Powiększył on dobytek literatury polskiej o tłumaczenia arcydzieł greckich, łacińskich, angielskich, włoskich, francuskich, niemieckich.

Jako człowiek kolosalnej wiedzy i ogromnej czynności, Kaspowicz położył znaczne usługi przy rozwoju uniwersytetu lwowskiego i życia tamtejszych studentów.

Śmierć Kaspowicza osieroca nie tylko piśmiennictwo polskie — jest niezastąpioną stratą całej kultury.

Kondolencje p. Prezydenta Mościckiego i Marsz. Piłsudskiego.

Na ręce wdowy po ś. p. Kaspowiczu wysłali dziś depeze kondolencyjne p. Prezydent Rzeczypospolitej Mo-

ścicki oraz min. spr. wojsk. p. Marszałek Piłsudski, których z ś. p. zmarłym poetą łączyła zażyła i długotrwała przyjaźń.

Depesza kondolencyjna premiera Bartla.

Pan prezes rady ministrów prof. Bartel wysłał do pani Kaspowiczowej następującą depezę:

Marja Kaspowiczowa, Poronin. Przejęty do głębi śmiercią ś. p. męża Pani, nad którą boleje cały naród polski, wyrażam imieniem rządu i własnym najgłębszy żal i współczucie.

Prezes rady ministrów
(-) dr. Kazimierz Bartel.

Kondolencje komisarza rządu.

Komisarz rządu na m. st. Warszawy, gen. brygady Składkowski przesłał na ręce wdowy po ś. p. Kaspowiczu następujący telegram kondolencyjny:

„W ciężkiej chwili po zgonie ś. p. męża Szanownej Pani, całym sercem łączę się z Jej żalem i składam wyrazy serdecznego i głębokiego współczucia za stratę niepowetowanej, jaką ponosi literatura i kraj cały”.

PROCES STABILIZACJI FRANKA.

PARYŻ, 2. 8. Wczorajszy komunikat wydany przez prezydium rady ministrów wyjaśnia właściwe plany finansowe Poincarégo. Komunikat stwierdza, że Poincaré ma zamiar ustabilizować franka, równocześnie dementuje jakoby istniał plan odsunięcia ratyfikacji układów w sprawie długów na dalszą przyszłość. Stabilizacja nastąpi natychmiast po regulacji krótkoterminowych bieżących długów. Angielski układ będzie ratyfikowany w najbliższej przyszłości. Poincaré zaproponuje Waszyngtonowi rewizję układu w sprawie długów. Zostanie podniesiona stopa procentowa bonów Narodowej Obrony a równocześnie podniesie się stopę dyskonto-

wa, co wpłynie na zmniejszenie zapotrzebowania kredytowego przedsiębiorstw i instytucji opierających się o Bank Francuski. Przyczyni się to także do sprowadzenia kapitałów z zagranicy do Francji.

PARYŻ, 2. 8. Finansowy komunikat rządu jest bardzo żywo komentowany. Wielka prasa bulwarowa wyraża się o nim bez zastrzeżeń przychylnie. „Matin” streszcza swe uwagi w zdaniu: „To już jest coś, choć nie wszystko”. „Quotidien” konstatuje, że obaj ministrowie radykalni nie poczynili jeszcze zbyt wielkich koncesji na rzecz praktycy. Ich taktyka polega na uzgadnianiu poglądów.

Niemcy przeciw frankowi.

BERLIN, 2. 8 (Tel. wł.) Związek przemysłowców niemieckich zwrócił się w związku z konferencją prezydenta banku rzeszy Schachta z prezydentem amerykańskiego banku nowojorskiego Strongiem do prez. Schachta, ażeby nie była podejmowana żadna akcja pomocy dla franka francuskiego ze strony Niemiec poza postanowieniami planu Dawesa. Przemysłowcy żądają, aby Schacht wytargował dla Niemiec dalsze moratorium na dwa lata w splatach reparacyjnych.

Utworzenie kasy amortyzacyjnej.

PARYŻ, 2.8 (PAT) Rada ministrów przyjęła projekt ustawy w sprawie utworzenia autonomicznej kasy dla amortyzacji bonów obrony narodowej oraz eksploatacji przemysłowej monopolu tytoniowego, W celu nadania ustawie mocy prawa konstytucyjnego, rząd będzie się domagał zwołania zgromadzenia narodowego w Wersalu, skoro tylko parlament projekt ten uchwali.

Rada ministrów zdecydowała, że rząd sprzeciwi się wszelkim dodatkowym wydatkom, na które nie znalazłoby się odpowiednie pokrycie, z wyjątkiem wydatków na sprawy związane z odpowiednimi atrybutami każdego z ministrów.

Rząd złoży parlamentowi projekt w sprawie kasy amortyzacyjnej dnia 4 b. m. i domagać się będzie jaknajpilniejszego załatwienia.

Zgromadzenie Narodowe zbierze się prawdopodobnie dnia 10 lub 12 b. m.

Wojna religijno-polityczna w Meksyku.

LONDYN, 2.8. (Tel. wł.) Rozruchy religijne w Meksyku przybierają coraz goźniejsze rozmiary. W stolicy przyszło wczoraj do krwawych starć między katolikami a wojskami rządowymi. Zabitych zostało 8 osób, rannych ciężko zaś około 30. Aresztowano setki osób a zwłaszcza kobiet, które nie chciały opuszczać kościołów.

Przed kościołami Santo Raphaelo i Santa Catharine doszło do formalnej bitwy między wojskiem a cywilnymi, w której odznaczyły się zwycięstwem kobiety. Wojsko kilkakrotnie dawało ognia. Są ranni i zabici. 40 kobiet z arystokracji meksykańskiej aresztowano pod zarzutem agitacji przeciw rządowej.

Gdy urzędnicy państwowi chcieli przejąć katedrę na rzecz państwa zostali przywitani gradem kamieni. Wywiązała się walka. Zostało około 30 osób rannych. 10 osób aresztowano, zarzucając im knucie spisku na życie prezydenta państwa Colesa.

flicie religijnym w którym stwierdza, że kościół katolicki panował w Meksyku przez 300 lat bez przeszkód i przez ten czas nie zdołał postawić kultury kraju na poziomie innych państw kulturalnych. Obecnie rząd zamierza przeprowadzić rozdział kościoła od państwa, funkcje zaś duchowieństwa ograniczyć jedynie do praktyk religijnych.

LONDYN, 2.8. (PAT.) — Donoszą z Meksyku, że związki robotnicze zapowiedziały demonstrację dla poparcia polityki rządowej. W demonstracjach ma wziąć udział około pół miliona osób. W związku z tem rozrzucono ulotki, grożące wszystkim biorącym udział w demonstracjach ekskomuniką.

MEKSYK, 2. (PAT). W sobotę dnia 31 ub. mies. w chwili gdy policja usiłowała rozproszyc tłum zgromadzonych dookoła kościoła, jakaś kobieta rzuciła kamień, zabijając jednego z żandarmów. Policja zabiła tę kobietę. Pod wpływem tego zajścia doszło do poważnych rozruchów. Wojsko użyło broni palnej, raniąc 9 osób.

Konferencja panazjatycka.

LONDYN, 2. (PAT) „Times” donosi z Tokio, że dn. 1 bm. rozpocznie się w Nagasaki konferencja panazjatycka. Bierze w niej udział 51 delegatów Japonji, Indji, Filipinów, Sjanu i Korei. Chinska delegacja nie bierze udziału w obradach z powodu zatargu z japończykami.

Konieczna reforma.

Jednym z postulatów jakie lewica polska wysunęła jeszcze przed przewrotem majowym było żądanie skrócenia okresu służby wojskowej dla poborowych.

Poszczególne stronnictwa lewicowe różniły się pod tym względem między sobą tylko co do ilości miesięcy do jakiej służba ta winna być zredukowana. A więc „Wyzwolenie“ żądało 18 miesięcznej służby, podczas, gdy poseł Liberman z P. P. S. obstawał przy jednorocznej służbie.

Sprawa ta była już niejednokrotnie omawiana na komisjach wojskowej oraz budżetowej. Na tej ostatniej wysuwano argumenty natury oszczędnościowej. Wskazywano zupełnie słusznie na to, że koszta wojskowe pochłaniają tak olbrzymie części budżetu państwa, iż byłoby wprost przestępstwem pozostawienie tak wysokiej sumy (przeszło 60 proc.) na wydatki związane z wojskiem.

Takiego ciężaru nie może znieść żaden kraj, a cóż dopiero Polska, której samo istnienie zależy od tego, czy potrafi ona przezwyciężyć trapiący nas kryzys gospodarczy.

Ale jednocześnie cały szereg znawców wojskowych stwierdziło, iż przy odpowiednim zreformowaniu systemu wyszkolenia wojskowego, możnaby było zaprowadzić jednoroczną służbę wojskową nie narażając przy tem na szwank siły obronnej państwa.

Do władzy doszła obecnie w Polsce grupa radykalnej inteligencji, która swego czasu bardzo energicznie propagowała w prasie oraz przez zbliżonych do niej osób w parlamencie, — ideę zredukowania czasu trwania służby wojskowej. I rzecz dziwna od przewrotu majowego nie słychać jakoś o tem słusznym żądaniu.

Zamiłki propagatorzy tej idei, nie porusza tej sprawy również radykalna publicystyka. A i mianowicie czynniki socjalizmu polskiego, które, zdawałoby się, pragnąc postulat ten wykorzystać jako hasło wyborcze, i te czynniki milczą w tej sprawie...

Prasę europejską oraz amerykańską obiegają ostatnio aporczywe pogłoski o rzekomych zamiarach wojennych Polski. Korespondenci pewnych zagranicznych organów prasowych skwapliwie podchwytyją pod tym względem wiadomości i aluzje polskiej prasy prawicowej, która pragnąc zdyskredytować zagranicą marszałka Piłsudskiego pisze ciągle o planach wojennych obecnego ministra wojny.

W sakurs prawicy przychodzi prasa sowiecka, którą sam fakt objęcia władzy przez Piłsudskiego przyprawił o silne zdenerwowanie, dając asumpt do pisania o planach marszałka ponownego pochodu na Kijów, o szykającej się jakoby wyprawie wojsk polskich na Litwę i t. p.

Aby pogłoskom tym zaprzeczyć, złożył marsz. Piłsudski wobec przedstawicieli „Chicago Tribune“ stanowcze oświadczenie o pokojowości polskiej polityki i o

gotowości do zawarcia „Wschodniego Locarna“, polegającego na wzajemnym zagwarantowaniu przez państwa wschodnio - europejskie swych granic,

Niestety opinia społeczna całego świata już nie wiele przywiązuje wagi do tego rodzaju oświadczeń nawet wówczas gdy pocho-

dzą one od najwybitniejszych i składają na zupełne zaufanie zasługujących mężów stanu. Do tak sceptycznej oceny tego rodzaju enuncjacji uprawnia doświadczenie ostatnich lat kilkanaście. I dlatego najbardziej przekonującym argumentem wobec zagranicy byłby czyn, czyn polegający na zmniejszeniu

czasu służby w armii. Świadczyłoby to dobitnie o pokojowych nastrojach ożywiających nasze czynniki miarodajne, zaś na życie gospodarcze Polski miałoby decydujące znaczenie.

E. N.

POINCARÉ A POKÓJ EUROPY.

Wśród wielu korzyści, jakie gabinet narodowego zjednoczenia przysparza Francji, najważniejszą jest chyba to, że rząd z o wiele większą czujnością i swobodą może zwrócić się ku problemom polityki zagranicznej.

Gabinet Poincarégo, złożony z tak wybitnych indywidualności ma przed sobą zapewnioną przyszłość.

Zbyt częsta zmiana rządów mogła raz po raz wywoływać gwałtowną zmianę w sprawach polityki zagranicznej. Czyżby nie było rzeczą możliwą, że Poincaré, pochwywszy władzę w swe ręce, zmieni w zupełności kierunek polityki zagranicznej.

Kwestją tą żywo zajmowano się zarówno we Francji, jak i zagranicą.

Aby usunąć wszelkie wątpliwości

odpowiedział na tę kwestję Poincaré odrazu i to nie słowami, ale czynem, zatrzymując na Qui d'Orsay Brianda. Dał tem samcem wyraz swej woli utrzymania dotychczasowej polityki.

Tę tradycję kontynuowania polityki zagranicznej przestrzegają zresztą wogóle trzej republiki. Rządy jej z reguły gorąco starały się o to, aby wewnętrzne rozterki nie wywierały zgubnego wpływu na akcję dyplomatyczną Francji.

W przeciwieństwie do twierdzeń rojalistycznych pisarzy była polityka Francji stałą od 1871 r.

W ciągu połowy stulecia odbywała się oczywiście pewna ewolucja, ale powolna i konsekwentna, tylko w jednym wypadku nastąpiła nagła zmiana.

Wielki wiec sjonistyczny w Londynie.

Z Londynu donoszą: Stowarzyszenie młodzieży sjonistycznej urządziło wielki wiec sjonistyczny z udziałem wielu członków Komitetu Akcyjnego, bawiących obecnie w Londynie.

Na wiecu zebrało się liczne audytorjum składające się przeważnie z młodzieży.

Pierwszy przemówił Colonel Kish z Jeruzolimy. Mówca wskazał na wybitną rolę, którą młodzież odgrywa w dziele odbudowy Palestyny.

Dr. Arlosoroff mówił o rozpowszechnieniu języka hebrajskiego wśród mas robotniczych w Palestynie. W entuzjastycznych słowach wyraził się mówca o życiu w Palestynie. Żyd w Palestynie — mówił dr. Arlosoroff — posiada bardziej, niż ktoś inny, rozwinięte poczucie odpowiedzialności wobec przyszłości całego narodu. Żyd palestyński bierze czynny udział w życiu politycznym kraju. Jednocześnie oddaje się on z całą ofiarnością spra-

wie kolonizacji nowobudującej się ojczyzny.

Następnie przemawiała pani Sylwersman, wybitna działaczka sjonistyczna w Ameryce. Pani Sylwersman apelowała do młodzieży żyd. w Londynie, aby zajęła się ona losem chaluców w Palestynie.

Wiceprezydent organizacji sjonistycznej w Ameryce Georg Rozenblatt podzielił się wrażeniami swemi z ostatniej podróży do Palestyny.

Ostatni mówca dr. Szemarjann Lewin, którego przyjęto owacyjnie, zaznaczył, że w bieżącym tygodniu obchodzi 70-lecie znakomity uczonej i teoretyk sjonizmu Achad Haam. Mówca nazywa Achad-Haama księciem swego narodu i porównuje go z Masarykiem, prezydentem Rzeczypospolitej Czechosłowackiej.

Wiec wywarł na licznie zebranych silne wrażenie.

Delegacja Żyd. Fed. Org. Pomocy w Anglii do Polski.

LONDYN, 2 sierpnia. Federacja żydowskich organizacji pomocy w Anglii, na czele której stoją nadrabim Anglii dr. Hertz, James de Rothschild, Zangwill, dr. Gaster, Pilchowski i inni, urządziła w środę, dn. 28 lipca na cześć bawiących obecnie w Londynie członków wszechświatowej organizacji sjonistycznej z Polski, posłów Grynbauma, Reicha, Thoña, dr. Gotlieba, Rosenblata, Heftmana i innych, raut w salonach „First Avenue Hotel“ na High Holborn.

Przed rautem odbyła się konferencja Federacji z przedstawicielami żydostwa Polskiego na temat: 1) Wysłania delegacji Federacji Pomocy do Polski i 2) przydzielenie odpowiednich środków pomocy dla ludności żydowskiej w Polsce.

Samobójstwo podpułkownika sztabu gen. Stanisława Ludańskiego

Z Warszawy donoszą:

Dziś rano w mieszkaniu płk. Hała cińskiego, Wierzbowa 2, znaleziono stygające zwłoki podpułkownika sztabu generalnego Stanisława Ludańskiego, który popełnił samobójstwo.

Ś. p. podpułkownik Ludański b. oficer armii rosyjskiej, z wykształcenia prawnik był jednym z wybitniejszych polskich sztabowców.

Uznanie zdobył jako oficer biura historycznego sztabu generalnego w r. 1920, następnie pracował w II oddziale Naczelnego dowództwa w b. komisji granicznej polsko-bolszewickiej na wschodzie w Nieświeżu; w r. 1924 zajmował stanowisko w generalnym inspektoracie kawalerji, w 1926 był zastępcą dowódcy 3 pułku ułanów, wreszcie ostatnio pracował w departamencie X przemysłu wojennego.

W sprawie zamachu na świadka w procesie Szwarcbarda.

PARYŻ, 28. Paryskie władze policyjne przeprowadziły rewizję we wszystkich domach noclegowych Paryża, w których zatrzymują się Ukraińcy. Rewizja miała na celu wykrycie dwóch Ukraińców, którzy dokonali zamachu na jednego z głównych świadków w procesie Szwarcbarda, Pereca Steina.

Dochodzenia w sprawie zamachu na Steina przekazał obwodowy komisariat policyjny centralnym władzom kryminalnym, przyczem zwrócono uwagę, że przedsięwzięte zostały wszystkie możliwe kroki, ażeby sprawców zamachu przychwycić. Władze śledcze miały zamiar przesłuchać Steina w związku z zatrzymaniem kilku Ukraińców, okazało się to jednak niemożliwym, z powodu ciężkiego stanu Steina, jaki nastąpił po przeprowadzonej operacji w celu wyjęcia kuli. Operacja się udała i jest nadzieja, że Stein powróci wkrótce do zdrowia.

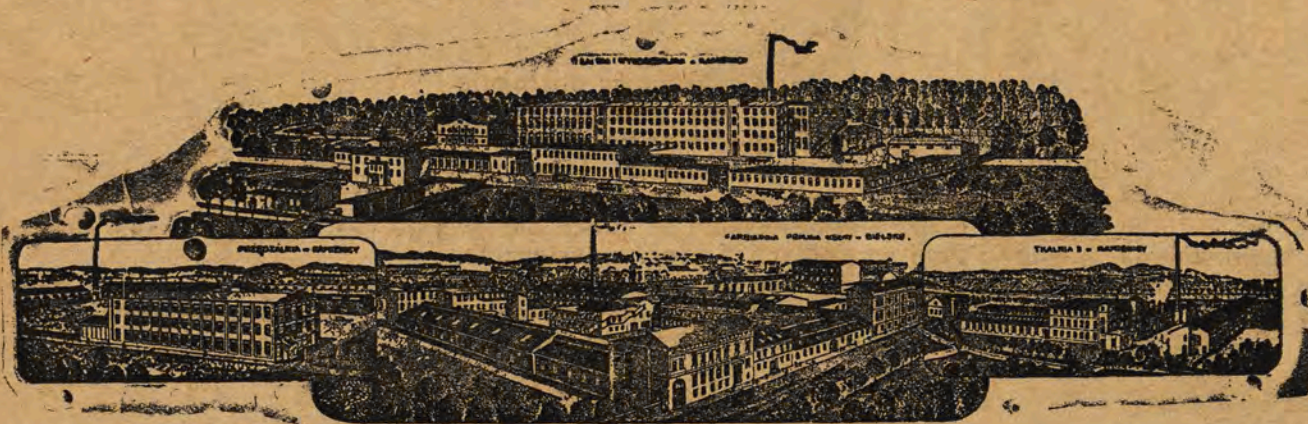
GUSTAW MOLENDĄ i SYN

Fabryki sukna i wyrobów kamgarnowych w Bielsku (Śląsk Cieszyński)

ROK ZAŁOŻENIA 1850.

635

**Skład fabryczny na Województwo Łódzkie
w ŁODZI, ul. Piotrkowska Nr. 47,
I-sze piętro, front, telefon 15-56.**

(Ogólny widok fabryki).

UWAGA: Sprzedaż towarów letnich z 20% rabatem trwać będzie tylko do dnia 15-go sierpnia b. r.

SALA FILHARMONJI.
Pierwszy Żydowski Teatr Miniatur
„AZAZEL”
Tylko 5 szlagierowych dni
po cenach najniższych!

WTOREK, dnia 3 sierpnia o godz. 9 w.	
ŚRODA, „ 4 „ „ 9 „	
CZWARTEK, „ 5 „ „ 9 „	
PIĄTEK, „ 6 „ „ 9 „	
SOBOTA, „ 7 „ „ 4 pp.	

20
najlepszych numerów szlagierowych z wielkich programów 1, 2 i 3
Ceny miejsc od 50 gr. do 3-ch zł.
Bilety do nabycia w kasie Filharmonji.

POSZUKUJĘ
maszynę do krojenia wzorów dla kolekcji
Łaskawe oferty sub. „M.” do administracji „Wied. Codz.” 856

GRAND-KINO
Piotrkowska 72.

Odzis 6 rocznica! **Odzis 6 rocznica!**

Ku uczczeniu pamięci tych, co legli ku chwale ojczyzny na polach Ossowa, Radzimina i innych, wyświetlamy p. t.

Śmierć ks. Skorupki.	Gud Nad Wisłą	Brawurowa Szarża kawalerji
-----------------------------	----------------------	-----------------------------------

Dramat historyczny w 8 aktach osnuty no tle walk o niepodległość Narodu Polskiego w sierpniu 1920 r., kiedy pierś żołnierza polskiego osłaniały serce Polski — Warszawę.
Z udziałem najwybitniejszych **Jadwigą Smosarską**
Anną Beliną, Rapackim, Jaraczem, Leszczyńskim i inni.
Postacie Marsz. Piłsudski, gen. J. Haller, W. Witos, pos. Daszyński i inni.

Początek seansów kabaretowych: 6, 8, 10, w dni powszednie: 8 i 10
NA SCENIE: Uwaga: Dla młodzieży dozwolone! **NA SCENIE:**
B. BRONOWSKI a) Oj, te weksle, h) Mój pomnik w Łodzi, c) Przegląd polityczny.
Helena Felińska odśpiewa: a) penso, b) La Valce.
Maryla Jastrzębska odśpiewa: a) Kordoba, b) Śmieć się śmieć, c) Joj-joj!
Les Rossini odtańca: a) Taniec marynarski, b) Duet Meksykański.

Ratujcie zdrowie!

Najsłynniejsze światowe powagi lekarskie stwierdziły, że 75% chorób powstaje z powodu obstrukcji.
Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób, zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materji.
Słynne od 45 lat w całym świecie
ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA
jak to stwierdzili prof. Berliński, uniwersytetu Dr. v. Leyden, Dr. Martin, Dr. Hochfloetter i wielu innych wybitnych lekarzy są idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka usuwają obstrukcję (zatwardzenie) są niezastąpionym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcje organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt.
ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzuty i liszaje.
ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższymi odznaczeniami i złotymi medalami w Badenie, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach. Tysiące podziękowań otrzymał Dr. Lauer od osób wyleczonych.
Cena pudełka zł. 1.50, podwójne pudełko zł. 2.50.
Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.
UWAGA: Wystrzegaj się bezwartościowych naśladownictw.
Reprezentant na Polskę: **Józef Grossman**, Warszawa, Chmielna Nr 49.

Do akt. № 1560 1926 roku.
Ogłoszenie.
Komornik przy Sądzie Okręgowym w Łodzi **JAN RZY-MOWSKI** zam. w Łodzi przy ulicy Zawadzkiej 7, na zasadzie art. 1030 Ust. Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 12 sierpnia 1926 roku od godz. 10-ej rano w Łodzi przy ulicy Nowo-Cegielnianej pod № 66 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości należących do Maksza Zawadzkiego Maksza Herberga i Adama Herberga i składających się z przędzy oszacowanych na sumę zł. 2000.
Łódź, 2 VIII 1926r.
Komornik **Jan Rzymowski.**

Do akt. № 2433 1926 roku.
Ogłoszenie.
Komornik przy Sądzie Okręgowym w Łodzi **JAN RZY-MOWSKI**, zam. w Łodzi przy ulicy Zawadzkiej 7, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 11 sierpnia 1926 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ulicy Andrzeja pod Nr. 38 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości należących do Szymona Fizycznego i składających się z mebli, oszacowanych na sumę 638 zł.
Łódź, 31 lipca 1926r.
Komornik **Jan Rzymowski.**

Kino „NOWOŚCI”
DZIS I DNI NASTĘPNYCH!
NATALJA LISIENKO w obrazie
MĘŻCZYZNA, który chciał poznać duszę kobiety.

HURAGANY ŚMIECHU! BUSTER KEATON — w — komedjach:
1) Jak się dzieje z miłością na biegunie, 2) Buster fruwa
Ceny miejsc codziennie na wszystkie seanse:
III m. — 30 gr., II m. — 60 gr., I m. — 75 gr.

Inteligentna panna poszukuje posady jako sprzedawczyni lub t.p. Wymagania skromne. Pierwszorzędne referencje. Łaskawe oferty do admin. niniejszego pisma pod „R. K.”

Tanio, bo w prywatnym mieszkaniu! **FUTRA** wszelkiego rodzaju w surowym i gotowym stanie **I. OPATOWSKI** Nowomiejska 27 — tel 46-08 —

Poszukuje się rutynowanej **freblanki** do 7-kl. szkoły ortodoks. Oferty przyjmuje kancelaria szkoły ul. Cegielniana 24 codziennie od 6—9 w.

Dr. med. H. Gutzstadt
Akuszerka i chor. kobiece
Zachodnia 62 (Cegielniana 23)
Powrócił.

KRYSZTAŁ!
Przyjmuje wszelkie roboty: czyszczenie szyb wystawowych, fabrycznych i prywatnych domów, cyklonowanie, drutowanie i froterowanie posadzek, sprzątanie biur i mieszkań.
Ceny konkurencyjne.
Firma „KRYSZTAŁ”, Piotrk. 97.

Kinematograf „OSWIATOWY”
Wodny Rynek
DLA DOROSŁYCH! od 3 sierpnia, b. DLA DOROSŁYCH!
„ATLANTYDA”
Epokowy dramat w 12 aktach.
DLA MŁODZIEŻY! DLA MŁODZIEŻY!
Królowa gór.
Dramat w 8-miu aktach.

Dr. med. J. BETTE
Piotrkowska 6
Tel. 44-95.
Powrócił.
Przyjmuje od 8—11 i od 4—6 po poł.
Hebrajskiego i przedmiotów judaistycznych udziela nauczyciel szkół prywatnych. Plac Wolności 6, popr. oficyna. 525
Student udziela lekcji w zakresie gimnazjalnym. Specjalność: polski, łacina, i matematyka, Zawadzka 21, Baum

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE 8 gr. za wiersz milimetryowy, jednołamowy (na stronie 10 lamów), w tekście 40 gr. (strona 4 łamy). NADEŚLANE: nekrologi 30 gr. ZAMIEJSCOWE: o 50 proc. drożej, a ZAGRANICZNE: o 100. DROBNE: 10 groszy. Poszukiwanie pracy 5 groszy.
Prenumerata: w Łodzi 4 zł. 20 gr. miesięcznie, zamiejscowa 5 zł. 20 gr. miesięcznie, zagranicą 7 zł. 20 gr. Odnośnienie do domów 30 gr. miesięcznie.

Za wydawnictwo: redaktor odpowiedzialny S. GULDER.

Członkami wydawnictwa „Wiadomości Codzienne”

Odbito w tłocznii B-ci A. i I. Holcman, Zawadzka № 7